

Szinte nem akartam hinni a szememnek, amikor a ma nap az AKÖV új, a II. számú kórház mögötti ipari övezetben épült vállalati könyvtárjában jártam. Szép, világos előtérből nyílt a földszinti helyiségek folyosója, de az épület másik három szintjének színes műanyagfal borított irodaajtái előtt is új futószőnyegek, ragyogó tisztaság, a szobákban célszerű új berendezések. Minden bizonnyal nagyszerű lehet ezekben az irodahelyiségekben dolgozni — gondolom, miközben fölfelé haladtam a legfelső szintre. Az igazi meglepetés azonban itt, a könyvtárszobában várt rám. *Nehéz volt összpontosítanom az előadásom mondanivalójára, annyira megragadta figyelmemet az újszerű és izléses berendezés, a könyvek ügyes elhelyezése, a színes függönyök, virágok, olvasóasztalok összhangja, a terem kellemes miliója.*

Az annyira jellemző hangulatos színek és berendezések igényes voltak a leírására azért van szükség, mert aki még az AKÖV Marx téri, korábbi központjában látottakra, a képtelen zsúfoltságra, az abból adódott nehézkes ügyintézési viszonyokra emlékezik, méltányolja igazán az új központi épület korszerű berendezését.

Szóval: a könyvtárszoba szinte csábít az olvasásra. 1600 kötet szépirodalmi és 2000 kötet műszaki könyvet 250 olvasó tanulmányos rendszeresen. Ez a szám kevésnek tűnhet, ha arra gondolunk, hogy a vállalatnak csaknem kétezernyolcszáz dolgozója van — igaz, az egész megyében szétszórta a felvő munkahelyeken. De ha tudjuk, hogy mindössze 1969 februárjától kezdődően létezik a könyvtár, azóta, hogy a fiatal, népművelés-könyvtárszakos Németh Éva megkezdte könyvtáros tevékenységét, akkor ez reményekre jogosító szám. A pályakezdekre annyira jellemző lelkesedéssel — de hadd tegyük ehhez: nagy hozzáértéssel is — dolgozik és jelentős érdemei vannak abban, hogy mind többen válnak a könyvtár olvasóivá, a szépirodalmi és a műszaki könyvek kedvelőivé.

Most nagy eseményre készülnek az AKÖV brigádjai: három — kulturális, történelmi és szakszervezési — témakört felölöl vetélkedőn vesznek részt e hét végén. *Nyolc, egyenként négyfős együttés „all rajthoz”* a 2000 1600 és 1200 forintos díjért — és a továbbjutásért az AKÖV-vállalatok legjobbjai közé. A feladatok megoldása természetesen lelkiismeretes felkészülést igényel. Nem csoda tehát, ha ezekben a napokban a brigádtagok a szokottnál is több időt töltenek a könyvek mellett és megtanácskozzák „hadrendjüket” — vagyis az egyes brigádtagokra háruló választókötelezettségek — főbb részleteit.

PERÉNYI ISTVÁN

Tarján teremtése

3. Mit mond a „kiürítő?”

A szanalásra kerülő házakat árverés útján értékesítjük. Mi az alapát az összegyűlt érdeklődőknek kiáljtjuk, s megkezdődik a birkózás a házért. Ki mit néz ki az épületből, úgy ajánlat érte. Általában a kisajátítási ár 10—15%-a az árverési ár indulóalapja. Volt rá példa, hogy 10 000 forinttal a jobbára híz 30 000 forintot kelt el. Az emberek rálicitálnak egymásra. Néha a volt tulajdonos vásárolja meg építőanyagának a házát. Az árverésen elkelet házzal mi tovább nem foglalkozunk, pusztán megszabjuk a lebontás idejét, amikor az illetőnek az üres telket kell visszaadnia, szépen eligazgatva. Arról az anyag elszállítva, gyümölcsfák és mindenféle növényzet letarolva. Nekünk, az építkezésnek sima terület kell.

A régi lakók olykor visszajárnak a kezük alól kikerült házak sorsának állomásait föltekinteni. Láttam embert, aki a háza helyén maradt kevéske törmelékot korbászta egy betonvasdarabbal. Hogy mit keresett benne, nem kérdeztem.

83 ház szanalásának voltam dícekvés nélküli atyamestere. Akadnak nehéz esetek. Egy bácsi a fiával élt egy háromszobás régi házban. A fiú katona volt, az apának kétszobás lakáskitűlöt adtunk. A bácsi először el is költözött, de a kulcsot nem adta le, mert valaki „fölvilágosítására” levelezni kezdett a tévével, a rádióval, a Kádár-titkársággal, a városi tanáccsal, hogy a fiának nincs lakása. En már jegyzőkönyvileg is átadtam ezt a házat annak, aki bontásra megvette. A bácsi úgy gondolkodott, hogy a jogcím nélkül régi lakásában hagyott fiának majd szintén lakást ad az állam. A 326-os épület kítűzéseit már csinálták volna a mérnökök, s nekem biztosítani kellett volna a területet. Nem tudtam átadni a házat. Hosszú idő telt el. Végre megjött a jogerős határozat a hatósági kiürítésre. A bácsi veszekedett, vagdalózott, hiába magyaráztam neki, az állam magának sem fejestehene. A vételárat a régi házért megkapta, s másodmagával megkapta az új lakást. Mit akar? Holnap jövünk, s hatósági kiürítéssel távolítjuk el a régi házból. Erre nem került sor, másnapra elköltözött.

A 308-as épület helyén volt egy ház. A tulajdonoson kívül még két család lakta. A kisajátítás annak rendjelmódja szerint lakásokat

adott és intézkedett a költözés idejére vonatkozóan. A lakók el is mentek. A tulajdonos öreg egy meglevő másik régi házába készült költözni. De csak készült. A régi lakói helyére egy fiatal házaspárt engedett be lakni jogtalanul. De ez a házaspár elvált, s a fiatalasszony ott maradt a kisgyerekével a lakásban. Természetesen jogtalanul, amiért föllebbezéssel éltem. A tanács védte az igazat. Ó a két régi jogos lakónak új lakásokat adott, az újnak nem tud lakást adni, mivel ez a beköltözés a kisajátítási határozat jogerőre emelkedése után történt. Itt is mentek a levelek a Népszabadságtól kezdve minden fórumhoz. Az építkezés üteme, a kötbér hajtott engem is. Egy reggel korán, hogy otthon érjem a bácsit, elmentem hozzá. Nagyon szépen megkértem, hagyja itt a házat, mivel ez már nem a tulajdona, hadd haladjunk az építkezéssel. Ne töresse fel velünk volt lakását. De ez a bácsi is elkezdett vitázni, nem hallgatott rám, maradt tovább a lakásban. Másnap 9-kor odamentünk a lakáshivatal és a hivatalos főrumok képviselőivel, valamint az a tsz, amelyik megvásárolta bontásra a házat. Persze, nem volt otthon a régi gazda. Az ajtó lakatra bezárva. Kilenc óra egy percper föltörtük a lakást. Az előre odarendelt kocsiakra raktuk fel a két ember holmiját. Nem is volt semmi akadály. De amikor arra került a sor, hogy a kisgyerek ágját vigyük kifelé, s tegyük fel a kocsi, el kellett menjek onnét.

Azt hittem, a szívem szakad meg a látványától is az efféle költözésnek. A fiatalasszony késő délután jött volna haza a gyerekekkel. Akkorra le volt bontva fejük fölül a ház. A holmiját a lakásadó gazda másik régi házába vittük el. Nem tudom, aztán hogy rendeződött el a sorsa szegénynek.

Mondom sok töredelemmel jár ez nemcsak a költözőnek, de a költöztetőnek is. Mert nem pusztán az ellenérték, amit cserébe kap a régi lakos az érték. Amennyire én ismerem az itteni házak értékviszonyait, nem hasból mondok, a tulajdonosok 80 százaléka nagyobb értéket kap, mint amije volt. Általában 2—2 és fél szobás lakásokat, a régi ház becslött árából való 40 százalék levonásával. Ezek a házak nagyrészt vertfalú vagy lyogházak voltak. Ismerek

olyan családot, amelyiknek adtunk új lakást, a régiért kapott pénzből berendezte, autóra is futotta, s mégsem elégedett. Az újabb építésű házak tulajdonosainak jelent nagy feijáást ez a tömeges építkezés. Volt olyan háztulajdonos, aki 300 ezer forintnál is több pénzt kapott új családi házáért és tulajdonképpen még sincs megfizetve. Új anyagok vannak, új gondok keletkeznek az új ház építésével. Mindent kezdhet előlről. Mert akire gondolok, fiatalember léte nem akar bérházba menni. Mondjuk, ilyen magas értékű házat nem sokat tudok Tarjánban, de akinek beleakadt az épülete a kisajátításba, az egy ideig nem lesz elégedett a tarjáni építkezéssel.

Nyíltan meg kell mondani, a kisajátítások során elég gyakran bírósági útra terelődnek a szanalási ügyek, mivel sok esetben a város hivatalos fórumai és az érintett felek között nem jön létre az egyezség. De vannak tulajdonosok, nem kis számban, kik ha nem is naponta, havonta türelmetlenkednek velünk. Mikor jövünk már a házukért? Mert már mennének el innen. Talán jó is, hogy nem egyforma az emberiség. Ami az egyiknek sajtás, az a másiknak kapóra jövő jó. Volt egy család, kis kétszobás lakást raktak maguknak 35 évvel ezelőtt. Ahogy születtek a gyerekek, haza házasodtak. A fölvenüláskor az egy családi házból három családnak osztottunk lakást. Nekik megváltás volt a kisajátítás.

(Folytatjuk.)

A NAP HIREI: MEGINDULT A TÉLI OFFENZÍVA LENGYELORSZÁGBAN — A DUNA FELÉ SZORÍTIK A NÉMETEKET BUDAPESTEN — A HÁBORÚ EGYIK LEGNAGYOBB PARTRASZÁLLÁSÁT VITTEK VÉGEHEZ A SZÖVETSÉGESEK A FÜLÖP-SZIGETEK TER-SÉGÉBEN.

Mozgósítási parancs

A katonai parancsnokság utasításra Szeged város, Alsóközpont, Szatymaz, Felsőközpont, Röske, Szentmihálytelek, Feketesztél, Tápé, Szöreg, Deszk, Újszentiván, Sándorfalva, Királyhalom, Kiskundorozsma területén az alábbi évfolyamokat mozgósítom: férfiak: 1890—1929 évig (16—55 évig), nők: 1910—1927 évig bezárolag (18—35 évig). Szeged területén nevezettek 1945. január 15-én reggel 7-től kezdődőleg jelentkezni tartoznak a lakásukhoz legközelebb eső polgárőrségi őrszobán, vidéken pedig a községi előjáróságnál. A katonai parancsnok megbízásából: Dénes sk., h. polgármester.

Fiatalok Borsodért

Lélekemelően szép visszhangja van Szeged város társadalmában annak a mozgalomnak, amely Nemzeti Segély címen indult meg és első célja Ozd, Diógyőr és Salgótarján ínségbe jutott hőselkü munkásságának élelmiszertel való ellátása. A sok megható levél közül itt közöljük a szegedi felsőipariskola volt ifjúságának lelkes levelét: „A felsőipariskolai tanulóifjúság egyrészt a maga erejéből igyekszik műszaki testvéreinek szertetsomagot összeállítani, másrészt ezúton felhívással fordul Szeged város műszaki társadalmához, hogy hasonló lelkesedéssel kapcsolódjon be a segítő munkába. Mozduljon meg Szeged műszaki társadalmá és mindazok,

akik megértik a honmentést, amelyet Ozd, Diógyőr és Salgótarján munkásai és mérnökei végeztek. Addig is míg szeretetünk fogható jele eljuthat hozzájuk, ezuton küldjük testvérj kézzsoritásunkat a hőselknek.”

Gazdátlan házak

Az árvaszék házgondnokokat rendelt ki azokhoz a házakhoz, amelyeknek tulajdonosai eltávoztak, illetve elhurcolták őket, illetve elmenekültek. Eddig 930 ilyen házgondnokot kapott megbízást a gazdátlan házak felügyeletére, ami azt jelenti, hogy jóval ezer fölött van az elhagyott házak száma. Igen sok olyan elhagyott ház is van Szegeden, amelynek tulajdonosa eltávozása előtt megbízott valakit házának felügyeletével. Ezekhez a házakhoz nem rendel ki a város házgondnokot.

Párizs szól Bécshöz

London, január 15. A párizsi nép felhívást intézett a bécsiekhez. Párizs szól Bécshöz — mondta a felhívás. Nekünk, franciáknak sok közös vonásunk van az osztrákokkal: mi is szeretjük a zenét, mi is szentimentálisak vagyunk, mi is szeretjük az élet örömeit. A párizsiai sikerrel harcoltak felszabadításukért, bár eleget fegyverük nem volt, de a győzelembe vetett bizottsággal, amellyel szemben az ellenség nem tudott védekezni. Osztrákok, kövessétek a példánkat! Bécs, kövesd a testvérváros, Párizs példáját!

Debrecentől Zaláig

Hírösszefoglalónkat az Észak-Magyarországból, a Kelet-Magyarországból, a Komárom megyei Dolgozók Lapjából, a Kisalföldből és a Zalai Hírlapból állítottuk össze.

Tallózás a megyei lapokban

helyen nyomtatják a lapokat.

Állványépítés 1 millióért

Az esztergomi bazilika falait állványerdő borítja. Hozzákezdtek a műemlék teljes rekonstrukciójához, amely a tervek szerint nyolcévig tart. Különös gondot igényel a 80 méter magas állványzat összeállítás, ugyanis a felújítási munkálatok alatt a súlyos kőtömböket majd azokon kell raktározni. Az állványzat jelenleg 30 méter magas. Még egy érdekes adat: az állványozás költsége meghaladja az 1 millió forintot.

Öregek a kastélyban

Győr-Sopron megyében tíz szociális otthon van. Ezeket a vidéki kastélyokban rendezték be. A szobákban 4—8 idős ember kapott kényelmes otthont. A felmérések sze-

rint az öregek ellátása jó, mindegyikben kielégítő a kulturális ellátottság. A megyében több mint ezer ember él állami gondozásban, s még mintegy százan várnak elhelyezésre, de ők is hamarosan helyet kapnak a közeljövőben felépülő két újabb intézményben. A túlzásfolttságot a községekben napközi otthonok létesítésével enyhítik, így lényegesen kevesebben jelentkeznek bentlakásosnak.

Toronyházak Zalában

Nagykanizsa új városrészében a múlt évben átadott tízemeletes garzonház mellett az idén két újabb tízszintes lakóépület építését kezdik meg. Egy-egy épület építési költsége 15,5 millió forint. Az épületekben emeletenként öt kétszobás és egy háromszobás összkomfortos, összesen 120 lakás lesz. Mindkét épületben a tizedik emeleten kiképeznek egy olyan lakást is, amelyhez majd műterem is tartozik. A felszíni részen postahivatal, illetve élelmiszerüzletet rendeznek be. A két újabb lakóépületet 1971 végén adják át.

A SZEGEDI ÉPÍTŐ KTSZ
ipari tanulókat felvesz:
ács-állványozó, kőműves, vasbetonszerelő, meleggpadló-burkoló, víz-, gázszelző, tetőfedő, szigetelő, épületlakatos
szakmákba. 100—250 Ft ösztöndíjjal.
Jelentkezés:
Szeged, Brüsszeli krt. 8.,
munkaügyi osztályán.

Fiatalok a műszaki fejlesztésért

Már hagyomány, hogy a KISZ KB és a SZOT évről évre meghirdeti a Fial Műszakiak és Közgazdászok Tanácsa mozgalom keretében az országos szakdolgozat-pályázatot. Így volt ez 1969-ben is. Ezúttal a Kiváló ifjú mérnök, közgazdász és technikus címért indult vetélkedést is áthatotta a törekvés, méltóképpen köszönteni a felszabadulás 25. évfordulóját.

A KISZ Csongrád megyei bizottságához szép számmal érkeztek fiatal műszakiak pályamunkái. Jelentkeztek

olyanok — Czukor Bálint (konzervgyár), Kovács Károly (textilművek), Németh Júlia (textilművek) —, akiknek nevéhez már országos sikerek fűződnek, s pályázataik újak, egészen fiatalok is. A MÁV szegedi igazgatóságának dolgozó 12 szakdolgozatosat küldtek be, a textilművek fiataljai 10-et. Örvedetes, hogy a szegediek mellett a szentesiek (BOV-gyáregység) és a vásárhelyiek (Metripond mérleggyár, HÓDIKÓT) is jelentkeztek ezúttal.

A pályázók rendre olyan

témákat dolgoztak fel, amelyeket a vállalat jól használhat, értékes elemzéseik segítik a termelési növelését. A vállalati vezetők maguk voltak az első bírálók, a KISZ-hez már az 6 ajánlásukkal érkeztek a dolgozatok. A 27 szakdolgozatos készítő 31 fiatalnak a vállalatok ítélik oda a kiváló címet s a kitüntetéssel járó pénzjutalmakat.

A megyei zsűri is elégedett volt a fiatalok munkáival, a napokban 20 pályázatot küldtek tovább az országos versenyre. A pályázat eredményét a Forradalmi Ifjúsági Napok alkalmával teszik majd közzé. Reméljük, ezúttal is lesznek szegediek a díjnyertesek között.

Új nyomda

Új nyomda építéséről tárgyalnak Nyíregyházán. A Szabolcs-Szatmár megyei tanács az elmúlt évben határozatot hozott, miszerint a növekvő igények miatt új, modern gépekkel felszerelt nyomdát kell építeni. Megalapították, hogy a jelenlegi nyomda felújítása olyan költséges volna, hogy nem éri meg a befektetést. A tervek szerint négyszintes sajtókombinátot építenek. Az új nyomda majd alkalmas lesz öfset nyomásu napilapok előállítására. Az építkezést 1972-ben kezdik meg, s a következő évben már az új